

УДК 159.922

DOI <https://doi.org/10.32840/2663-6026.2019.4-2.15>**С. В. Пехарева**кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри теорії та методики дошкільної освіти
Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради**Л. Л. Савченко**кандидат педагогічних наук,
викладач кафедри теорії та методики дошкільної освіти
Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради**А. С. Пехарева**кандидат психологічних наук,
викладач кафедри корекційної освіти та спеціальної психології
Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ПІДГОТОВКИ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОЇ ОСВІТИ ДОШКІЛЬНИКІВ

У статті виявлено суперечності, які гальмують модернізацію закладів дошкільної освіти на засадах особистісно орієнтованої освіти. Традиційна освіта, яка ґрунтується на засадах соціоцентричного підходу, не здатна розв'язати їх. Тому зростаючою за масштабами та значенням тенденцією стає розбудова національних освітніх систем на засадах особистісно орієнтованої педагогіки. У роботі обґрунтовано доцільність теоретичної підготовки вихователів до використання гуманістичних технологій навчання і виховання дошкільників. Визначено принципи особистісно орієнтованого підходу, розкрито основні положення парадигми особистісно орієнтованої освіти та психолого-педагогічного супроводу підготовки вихователів, а саме: першочерговими завданнями модернізації системи дошкільної освіти на засадах особистісно орієнтованої освітньої парадигми є розроблення теоретико-методологічних основ цього процесу, відповідного науково-методичного супроводу, а також забезпечення підготовки педагогічних кадрів, яким належить реалізувати на практиці ідеї гуманістичної педагогіки. Висвітлені підходи до визначення концептуальних засад особистісно орієнтованої освіти. Охарактеризовано функції особистісно орієнтованої освіти та феномен самоактуалізації особистості.

Відмова від моделі традиційної освіти на користь особистісно орієнтованої пов'язана з розв'язанням важливого дидактичного завдання – визначенням концептуальних засад, збагаченням та модифікацією змісту освіти. У роботі детально висвітлено вимоги, які мають враховувати вихователі у процесі модернізації роботи дошкільного навчального закладу на засадах особистісно орієнтованої педагогіки.

У праці виокремлюється поняття «психологічний супровід», під яким розуміється створення психологічних умов для емоційного благополуччя, успішного розвитку, виховання і навчання дітей у ситуаціях соціально-педагогічної взаємодії, що організовується в межах освітнього закладу. Головною метою роботи є висвітлення психолого-педагогічних аспектів, з якими мають бути ознайомлені педагоги, що планують працювати за особистісно орієнтованими технологіями освіти дошкільників.

Ключові слова: особистісно орієнтований підхід, психологічний супровід, парадигма, принципи, мета, зміст, методи і форми особистісно орієнтованої освіти, особистісно орієнтована дошкільна освіта, самоактуалізація особистості.

Постановка проблеми. Пріоритетним завданням національних освітніх систем на початку XXI ст. є виховання людини з гуманістичним світосприйманням, яка здатна до самореалізації на основі взаєморозуміння і співробітництва з іншими людьми. Традиційна освіта, яка ґрунтується на засадах соціоцентричного підходу, не

здатна розв'язати його. «Сьогодні стає все очевиднішим, що класична модель освіти, яка сформувалася під впливом філософських і педагогічних ідей кінця XVIII – початку XIX ст., фактично віджила свій вік. Жорстке протистояння в межах цієї моделі суб'єкта та об'єкта не тільки створює проблеми в системі освіти, але й ретранслює їх

на інші сфери суспільного життя», – підкреслює М. Шевченко [6].

Тому зростаючою за масштабами та значенням тенденцією стає *розбудова національних освітніх систем на засадах особистісно орієнтованої педагогіки*.

Під психолого-педагогічним супроводом розуміють систему професійної діяльності педагога, яка спрямована на створення спеціальних умов для повноцінного розвитку й успішного навчання дитини в конкретному освітньому середовищі. Як визначає М. Батіянова, «<...> психолог і педагог у цьому процесі не просто спостерігач, який стоїть поруч, він створює оптимальні умови для розвитку дітей, він іде з ними поруч». Психологами виокремлюється поняття «психологічний супровід», під яким розуміється створення психологічних умов для емоційного благополуччя, успішного розвитку, виховання і навчання дітей у ситуаціях соціально-педагогічної взаємодії, що організовується в межах освітнього закладу. В. Зінченко визначає супровід як «систему професійної діяльності психолога, що забезпечує створення соціально-психологічних умов для успішного навчання і психологічного розвитку дитини в ситуаціях взаємодії» [1].

І. Бех пов'язує психологічний супровід з особистісно орієнтованою моделлю виховання, яка передбачає залучення дітей до взаємодії з довкіллям.

Водночас на практичному рівні перетворення в системі дошкільної освіти на засадах особистісно орієнтованого підходу стикаються із серйозними перешкодами, інколи і взагалі гальмуються. Такий стан справ зумовлений наявністю в реальній навчально-виховній практиці низки об'єктивних і суб'єктивних суперечностей. До найсуттєвіших із них варто віднести суперечності:

- між надзвичайною важливістю модернізації системи дошкільної освіти на засадах гуманістичної педагогіки та низькою ефективністю зазначеного процесу через недостатню розробленість його теоретичних засад;

- між потребою колективів закладів дошкільної освіти в методичних матеріалах і практичною відсутністю науково-методичного супроводу процесів модернізації освіти відповідно до принципів особистісно орієнтованого підходу;

- між провідною роллю педагога в забезпеченні дієвості освітніх перетворень і невідповідністю більшості вихователів дошкільних закладів до реалізації в навчально-виховному процесі ідей особистісно орієнтованого підходу до дитини.

Отже, можна констатувати, що першочерговими завданнями модернізації системи дошкільної освіти на засадах особистісно орієнтованої освітньої парадигми є розроблення теоретико-методологічних основ цього процесу, відповідного

науково-методичного супроводу, а також забезпечення підготовки педагогічних кадрів, яким належить реалізувати на практиці ідеї гуманістичної педагогіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. За результатами наукових розвідок О. Пехоти, гуманістична традиція своїм корінням сягає глибинних витоків культури. Так, ще у працях Протагора («Міра всіх речей – людина») яскраво простежується прагнення до возвеличення людини, надання їй можливості реалізувати свої здібності та нахили [3].

Як самостійний напрям у науці *гуманістичний підхід* виокремився в 50-ті рр. ХХ ст. (Р. Бернс, А. Маслоу, К. Роджерс, Е. Фромм та ін.). У межах цього напрямку людина розглядається як активна, творча, неповторна й унікальна особистість, що прагне до максимальної реалізації своїх можливостей (самоактуалізації), відкрита для сприймання нового досвіду, здатна на свідомий і відповідальний вибір у різноманітних життєвих ситуаціях

У західній педагогіці *гуманістичний напрям* виразно заявив про себе в 60-ті рр. ХХ ст. та значно поширився в 70–80-ті рр. як течія, що протиставила себе традиційній прагматичній, когнітивістській та біхевіористській освітнім парадигмам. Особливого значення у світовій освітній практиці він набуває сьогодні у зв'язку з розбудовою інформаційного суспільства, в умовах якого найсуттєвішими чинниками вдосконалення суспільства та виробництва стають розвиток інтелекту і творчих здібностей, пріоритет загальнолюдських цінностей над груповими й індивідуальними.

Мета статті – висвітлити психолого-педагогічні аспекти, з якими мають бути ознайомлені педагоги, що планують працювати за особистісно орієнтованими технологіями освіти дошкільників.

Виклад основного матеріалу. В Україні необхідність розбудови системи дошкільної освіти на засадах особистісно орієнтованого підходу законодавчо закріплена в «Базовому компоненті дошкільної освіти», законах України «Про загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту», «Національній доктрині розвитку освіти» тощо.

Сьогодні в освітньому просторі України співіснують декілька підходів до визначення концептуальних засад особистісно орієнтованої освіти.

На рівні масової педагогічної свідомості особистісно орієнтований підхід розуміється як *етико-гуманістичний принцип спілкування педагогів і вихованців*.

У працях В. Серікова й ін. особистісний підхід розглядається як *побудова особливого роду педагогічного процесу* (зі специфічними цілями, змістом, технологіями тощо), орієнтованого на розвиток і саморозвиток особистості вихованця. За умов такого трактування досліджуваної категорії на перший план виходять питання, пов'язані

з розв'язанням надзвичайно складного завдання: синтезу знань не-стандартизованого й особистісного компонентів змісту освіти [5].

О. Пехота під особистісним підходом розуміє певний методологічний інструментарій, розробка якого має спиратися на синтез здобутих психологічною та педагогічною наукою закономірностей розвитку особистості [3]. На думку української вченої, його основу становить сукупність вихідних концептуальних положень, цільових настанов, методико-психодіагностичних та психолого-технологічних засобів, які забезпечують гармонійний розвиток людини в умовах системи освіти.

На думку М. Амосюка, І. Гореліка, С. Муриної, Є. Степанова й ін., особистісно орієнтований підхід являє собою методологічну орієнтацію в педагогічній діяльності, «що дозволяє за допомогою опори на систему взаємозалежних понять, ідей і способів дій забезпечувати і підтримувати процеси самопізнання, самобудівництва і самореалізації особистості дитини, розвитку її неповторної індивідуальності» [2].

Ми, трактуючи поняття «підхід» у методологічному контексті, розуміємо під особистісно орієнтованим підходом систему принципів – вихідних концептуальних положень педагогічної діяльності, основою яких є погляд педагога на дитину як на найвищу цінність.

Аналіз системи принципів, які визначають особливості особистісно орієнтованого підходу, уможливив висновок про те, що їхнім стрижнем є зосередження педагогів на потребах та інтересах дитини, урахування в навчально-виховному процесі її індивідуальних здібностей і можливостей. Так, до принципів особистісно орієнтованого підходу українські та закордонні вчені відносять:

- варіативність освіти, культуровідповідність освіти, особистісну орієнтацію освіти, продуктивний і діяльнісний характер освіти, фундаментальність освіти (Є. Бондаревська й ін.) [1];

- принципи гуманізму, діалектичного редукціонізму, діалогічної взаємодії, діяльності, інтегративності, реалізму, самоорганізації складних систем, ціннісно-цільової сутності пізнання (С. Подмазін та ін.) [4];

- принципи вибору, довіри і підтримки, індивідуальності, самоактуалізації, суб'єктності, творчості й успіху (Є. Степанов та ін.) [2].

Принципи особистісного підходу знаходять своє втілення в особистісно орієнтованій освіті. Узагальнюючи підходи науковців до визначення її концептуальних засад, І. Якиманська зазначає, що її сутність виявляється в таких вихідних положеннях:

- головною дієвою особою всього навчально-виховного процесу є дитина;

- кожна дитина є унікальною та неповторною особистістю;

- вихованець не стає особистістю під впливом навчання: він уже є нею;

- основне завдання освіти полягає не в озброєнні дитини знаннями, уміннями та навичками, а в розвитку її індивідуальності, створенні найбільш сприятливих умов для розвитку її здібностей [7].

Основні положення особистісно орієнтованої дошкільної освіти знаходять конкретизацію в її окремих компонентах – цільовому, змістовому, процесуально-діяльнісному та результативному.

Порівняно із традиційною дошкільною освітою в особистісно орієнтованій дошкільній освіті сутнісних змін зазнає розуміння мети. Остання за традиційними канонами розуміється як формування особистості дитини відповідно до соціального замовлення на рівень освіченості та вихованості дошкільника. Зрозуміло, що такий підхід суперечить ідеям гуманістичної педагогіки.

Тому науковці, які сповідують цінності особистісно орієнтованої дошкільної освіти, уважають, що її метою є:

- не навчання, виховання та формування особистості дитини, а фасилітація, підтримка, захист її особистості, розвиток у неї основ самореалізації;

- створення оптимальних умов для становлення дитини як особистості та розвитку її природних здібностей і соціально значущих нахилів.

Мета особистісно орієнтованої освіти набуває конкретизації в її функціях. У сучасній гуманістичній педагогіці співіснують різноманітні підходи до їх визначення, які, на нашу думку, збагачують і доповнюють один одного.

Так, І. Якиманська до функцій особистісно орієнтованої освіти відносить розкриття індивідуальності кожної дитини, створення умов для її розвитку засобами формування критичності, самостійності, ініціативності, творчості, та їх вияву в мисленні і поведінці [7].

В. Серіков уважає доцільним виокремлення таких функцій особистісно орієнтованої освіти, як забезпечення особистісного розвитку кожного суб'єкта навчального процесу, створення умов для реалізації права вихованця на самовизначення та самореалізацію у процесі пізнання через оволодіння власними способами навчальної роботи [5].

За С. Подмазіним, важливими функціями особистісно орієнтованої освіти є: людинотворча або гуманістична, культуротворча і соціалізуюча [4].

Як бачимо, відповідно до гуманістичного характеру, особистісно орієнтована освіта покликана виконувати такі функції: формувати у вихованців культуру життєдіяльності; допомагати їм у процесі самопізнання і самовизначення; сприяти розвитку їхніх здібностей; забезпечувати виявлення, використання й «окультурення» суб'єктного досвіду.

Відмова від моделі традиційної освіти на користь особистісно орієнтованої пов'язана з розв'язанням важливого дидактичного завдання –

визначенням концептуальних засад, збагаченням і модифікацією *змісту освіти*. «Перехід до особистісно орієнтованої освіти пов'язаний із розв'язанням складного завдання: синтезу знаннєво-стандартизованого й особистісного компонентів змісту освіти», – зазначає О. Пехота, характеризуючи сутність проблеми [3].

Зрозуміло, що особистісний компонент змісту освіти не можна подати у звичайній програмно-інструктивній формі. У цьому виявляється його специфічна особливість: він не може формулюватися у відриві від процесуальної форми існування. Тому в особистісно орієнтованій освіті особливого значення набувають методи, форми і засоби навчання та виховання, які мають визначатись таким чином, щоб надавати можливість вихованцю виявити себе суб'єктом навчально-пізнавальної діяльності, реалізувати суб'єктний досвід, розвинути здатність до самопізнання та самореалізації тощо.

Результатом особистісно орієнтованої освіти є особистість, здатна до *самоактуалізації*.

У довідниковій літературі *самоактуалізація* (від лат. *actualis* – дійсний, справжній) трактується як прагнення людини до найповнішого вияву та розвитку своїх особистісних можливостей.

У гуманістичній психології самоактуалізація розуміється в більш широкому контексті, ніж у довідниковій літературі, і розглядається як складне утворення, що містить такі компоненти:

- прийняття себе, інших людей, життя, природи,
- здатність розрізняти добро і зло;
- адекватне сприйняття реальності, здатність розрізняти засоби і цілі діяльності, критичність мислення, концентрація на завданні (на відміну від концентрації на собі);
- демократична структура характеру, спонтанність, простота, природність, автономія, незалежність від культури і середовища, філософське, невороже почуття гумору;
- здатність до гуманних міжособистісних стосунків;
- здатність до творчості, що дозволяє людині реалізувати свій особистий потенціал.

Сучасний погляд на феномен самоактуалізації зазначено у працях О. Пехоти, С. Подмазіна, В. Серікова, І. Якиманської й ін., які визначають її як інтегративну якість особистості, що виявляється у прагненні та спроможності до найповнішої реалізації в життєдіяльності своїх нахилів, прагнень, здібностей і можливостей.

Основні положення особистісно орієнтованої освіти найбільш сконцентровано, чітко та системно представлені в її парадигмі.

Будь-яка парадигма освіти базується на системі цінностей, що визначають спрямованість педагогічного процесу. Так, останній може бути соціоцентричним, якщо найвищою цінністю в освіті визнано інтереси держави, або дитиноцен-

тричним, якщо аксіологічним освітнім імперативом виступає особистість дитини. Взаємини учасників навчально-виховного процесу можуть мати суб'єкт-суб'єктний характер, якщо система освітніх аксіологічних пріоритетів ґрунтується на традиційних цінностях демократичного суспільства, або суб'єкт-об'єктний характер, якщо освіта функціонує та розвивається на засадах обмежувальної ідеології. Саме ці й інші бінарні цінності й визначають сутнісні особливості певної парадигми освіти.

Залежно від характеру цінностей у філософії освіти виокремлюються такі види освітніх парадигм:

1. Езотеричні парадигми освіти, базовими цінностями яких є душа, безсмертя, віра, любов, покаєння, спокута тощо.

2. Соціоцентричні парадигми освіти, до базових цінностей яких належать соціальні цінності, наприклад, традиційні та новітні демократичні цінності тощо.

3. Антропоцентричні парадигми освіти, базовими цінностями яких є самореалізація особистості, її автономність, суб'єктність тощо [1].

Парадигма особистісно орієнтованої освіти за своїми сутнісними характеристиками належить до антропоцентричних освітніх парадигм. Вона містить п'ять основних положень.

Перше положення стосується уявлень про сутність і призначення особистісно орієнтованої освіти. Вона розглядається як альтернатива традиційній і розуміється як особливий тип освіти, за якої створено оптимальні умови для розвитку в суб'єктів навчання здатності до самоактуалізації.

Друге положення парадигми пов'язане з виявленням функцій освіти. Відповідно до першого положення, у парадигмі визначено такі функції особистісно орієнтованої освіти:

- допомога вихованцю у процесі самопізнання, самовизначення та самореалізації, а не формування наперед заданих якостей;
- сприяння формуванню у вихованців культури життєдіяльності, що надає можливість особистості продуктивно будувати своє повсякденне життя;
- розвиток індивідуальних здібностей кожної дитини;
- максимальне виявлення, ініціювання, використання, «окультурення» суб'єктного досвіду дитини.

Третє положення парадигми визначає місце дитини в навчально-виховному процесі. Вихованець в особистісно орієнтованій парадигмі освіти розглядається як *суб'єкт* навчально-виховного процесу. Тому завдання педагога полягає не у формуванні і навіть не у вихованні дитини, а в *педагогічній підтримці, сприянні її становленню як суб'єкта життєдіяльності*.

Четверте положення парадигми особистісно орієнтованої освіти стосується її змісту.

Феномен бути особистістю являє собою особливу форму соціального буття людини, її орієнтування в соціумі, своєрідну «приспосувальну» реакцію на специфічні умови життєдіяльності. За результатами дослідження В. Серікова, він реалізується завдяки таким особистісним функціям: світоглядній, критичній, рефлексивній, а також функціям відповідальності за власні рішення, забезпечення автономності та стійкості внутрішнього світу, вольової саморегуляції та самореалізації [5].

На думку вченого, розмаїття функцій особистості можна упорядкувати (звичайно, умовно), звівши їх до трьох базових. *Перша* – функція відповідальності як фундаментальна особистісна характеристика, стрижневим компонентом якої є моральний вибір. *Друга* – функція самореалізації, завдяки якій особистість реалізує свій духовний, інтелектуальний і фізичний потенціали. *Третя*, рефлексивна функція, що забезпечує можливість самопізнання, самооцінки та виявляється підґрунтям для саморозвитку та самовиховання особистості. Знання функцій особистості дозволяє перейти до одного з фундаментальних аспектів парадигми особистісно орієнтованої освіти – питання про її *зміст*. Останній, відповідно до функцій, має включати такі обов'язкові компоненти: *аксіологічний, когнітивний, дієво-творчий і особистісний*.

П'яте положення парадигми визначає своєрідність процесуально-діяльнісного компонента особистісно орієнтованого навчально-виховного процесу. У ньому наголошується на необхідності відмови від суб'єкт-об'єктної взаємодії педагога та вихованців на користь суб'єкт-суб'єктної; переходу від пояснювально-ілюстративного навчання до проблемного; від монологу педагога до інтерактивної взаємодії всіх учасників навчально-виховного процесу.

Особистісно орієнтована освіта, на думку І. Бега, спирається на психологічні ідеї про людину, про виховання і процеси її індивідуально-особистісного розвитку, про виховання як ціннісно породжувальний процес. Її особливості полягають у тому, що вона: орієнтує на людину (дитину) як головну цінність і мету виховання (аксіологічний підхід); підтримує і розвиває суб'єктні властивості й індивідуальність дитини (особистісний підхід); породжує в дітях особистісні смисли навчання та життя, вводить їх у світ культури (культурологічний підхід); пробуджує творчий потенціал особистості (діяльнісний підхід); стимулює школярів до самостійного вирішення власних життєвих проблем у нестабільному, невизначеному соціумі (синергетичний підхід) [8].

Висновки і пропозиції. Узагальнення сказаного уможливило висновок про те, що до вимог, які мають урахувати вихователі у процесі

модернізації роботи закладу дошкільної освіти на засадах особистісно орієнтованої педагогіки, належать:

- здійснення навчання й виховання на діагностичній основі;
- створення умов для досягнення кожним вихованцем реально можливого для нього на даний період рівня успішності, вихованості та розвитку, але не нижчого, ніж передбачено державними освітніми стандартами;
- пристосування методики навчання до навчальних можливостей дошкільників;
- зосередження на потребах вихованців;
- створення умов для фізичного й емоційного благополуччя дітей;
- створення умов для співпраці та співтворчості між вихователем і дошкільниками;
- створення ситуацій вибору й відповідальності;
- стимулювання розвитку й саморозвитку вихованців.

До подальших напрямів досліджень зазначеної проблематики маємо віднести питання формування у вихователів мотиваційної та технологічної готовності до особистісно орієнтованої освіти дітей дошкільного віку.

Література:

1. Психолого-педагогічний супровід обдарованої дитини як реалізація особистісно орієнтованого підходу. *Професійно-педагогічна освіта: особистісно-орієнтований підхід* : монографія / за ред. О. Дубасенюк. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2012. С. 316–345.
2. Бех І. Виховання особистості : у двох книгах. Кн. 1 : Особистісно орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади. Київ : Либідь, 2003. 278 с.
3. Пехота О., Кіктенко А., Любарська О. Освітні технології : навчально-методичний посібник / за заг. ред. О. Пехоти. Київ : А.С.К., 2001. 256 с.
4. Подмазин С. Личностно ориентированное образование : социально-философское исследование. Запорожье : Просвіта, 2000. 250 с.
5. Сериков В. Образование и личность. Теория и практика проектирования педагогических систем. Москва : Изд. корпорация «Логос», 1999. 272 с.
6. Шевченко Н. Теоретико-методологические императивы модернизации института образования : дис. ... докт. социол. наук: 22.00.01. Саратов, 1998. 312 с.
7. Якиманская И. Разработка технологии личностно ориентированного обучения. *Вопросы психологии*. 1995. № 2. С. 31–42.
8. Бех І. Особистісно-орієнтований підхід у вихованні. *Професійна освіта: педагогіка і психологія* : українсько-польський щорічник. Київ, 2000. С. 331–350.

Piekharieva S. V., Savchenko L. L., Piekharieva A. S. Psycho-pedagogical support of preparation of future educator to personally-oriented education of children

The article identifies contradictions that hinder the modernization of pre-school education institutions based on a person-centered principles. Traditional education, which based on a sociocentric approach is incapable of resolving them. That is the reason because development of national education systems based on personally-oriented pedagogy is growing in scale and importance. The research of theoretical training of teachers to use humanistic technologies of teaching and upbringing of preschool children is substantiated in the work. The principles of the personally oriented approach are defined, the basic provisions of the paradigm of the personally oriented education and psychological and pedagogical support of training of tutors are revealed, namely: priority objectives of modernizing the system of preschool education on the basis of individual oriented educational paradigm is to develop theoretical and methodological foundations of this process, the relevant scientific and methodological support and ensuring future teachers, who will put into practice the ideas of humanistic pedagogy. Approaches to defining the conceptual foundations of person-centered education are highlighted. The characteristic features of personality-oriented education and the phenomenon of self-actualization personality.

The rejection of the traditional model of education in favor of the human-oriented is connected with the decision of an important didactic task – to define conceptual principles, enrichment and modification of the content of education. The requirements of teachers in the process of modernization of work of preschool educational institution on the basis of personally oriented pedagogy are stated in detail.

The paper covers the concept of “psychological support”, which means the creation of psychological conditions for emotional well-being, successful development, education and upbringing of children in situations of social-pedagogical interaction organized within the educational institution. The main purpose of the work is to highlight the psychological and pedagogical aspects that should be familiar to educators who plan to work on personally oriented technologies of preschool education.

Key words: *personally oriented approach, psychological support, paradigm, principles, purpose, content, methods and forms of personally oriented education, personally oriented pre-school education, self-actualization of personality.*